№ 103. Czwartek 3. Maja 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Uhrynów dolny*, w obwodzie stanisławowskim, obowiązała się na założenie parafialnej szkoły regularnej w Uhrynowie dolnym na należącej do gminy południowej części gruntu pod top. nr. 304, objętości 1111 kwadratowych sążni wystawić stosowny budynek szkolny, a pokąd to nie nastąpi, mieścić szkołę w teraźniejszem pomieszkaniu proboszcza, albo w domu najętym, posprawiać porządki szkolne, utrzymywać je i budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, zajmować się czyszczeniem szkoły, dodawać na opał szkoły 2 sągi kubiczne drew, i każdoczesnego nauczyciela, który ma także pełnić służbę dyaka, i za to pobierać będzie przywiązane z tą funkcyą kościelną zwyczajne dochody, uposażyć roczną kwotą 67 zł. 20 c. w. a. — Gmina odstąpi mu także na użytek część rzeczonego gruntu, jaka pozostanie po założeniu szkółki owocowej.

Nakoniec przyrzekł także g. k. proboszcz miejscowy ix. Kornel Mandyczewski przez czas swego duchownego urzędowania w Uhrynowie dolnym dawać na polepszenie dotacyi nauczyciela roczną kwotę 2 zł. 80 c. w. a.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 21. kwietnia 1860.

Wiedeń, 30. kwietnia. Dnia wczorajszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXIX. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 107. Dekret ministerstwa spraw wewnętrznych z 26. kwietnia 1860 — ważny w całem państwie — względem rozwiązania rządów krajowych w Krakowie i Czerniowcach, jako też władz obwodowych w Wadowicach, Bochni i Jaśle, a ustanowienia władzy obwodowej w Czerniowcach.

Nr. 108. Cesarskie rozporządzenie z 27. kwietnia 1860 — ważne w całej monarchyi — mocą którego zniesione zostało postanowienie §. 29. powszechnego kodexu cywilnego, względem nabywania obywatelstwa w państwie rozpoczęciem jakiego przedsiębierstwa przemysłowego.

Nr. 109. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z 28. kwietnia 1860 — ważne w królestwie Dalmacyi i w Istryi — względem prowadzenia protokołów firm handlowych.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia w stolicy w miesiącu marcu 1860.)

Lwów, 2. maja. Przeważający charakter słabości w miesiącu marcu r. b. był kataralny. Ze słabości gorączkowych zdarzały się dość często kataralne afektacye organów oddechowych i zapalenia płuc; liczne były wypadki połączonego z gorączką reumatyzmu; tyfus rzadziej się pokazywał, a wysepkowe gorączki, mianowicie kur i szkarlatyna zdarzały się pojedynczo tylko; z chronicznych zaś słabości były najliczniejsze tuberkuły płucowe.

Z 921 chorych, leczonych w ciągu miesiąca marca w tutejszym głównym szpitalu wyzdrowiało 284; nie wyleczonych odeszło 25, umarło 39, a 573 pozostało w dalszej kuracyi.

W porównaniu z miesiącem lutym r. b. był w tym szpitalu stan chorych większy o 22, a oddział internistów o 30; a w porównaniu z miesiącem marcem 1859 wynosiła ogólna liczba chorych o 36 więcej.

Ogólna liczba wypadków śmierci w całem mieście wynosiła w ciągu miesiąca marca 190, była więc taka sama, jak w miesiącu lutym r. b., zaś w porównaniu z miesiącem marcem r. z. o 51 mniejsza.

(Kontrola obrachunkowej Izby wojskowej. — Zmiana paragr. 29 w kodexie cywilnym. — Zaraza bydła na Szląsku ustała.)

Wiedeń, 30. kwietnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 21go lutego 1860 poddać zwierzchność obrachunkową, pod najwyższą kontrolującą, a to począwszy z dniem 1. listopada 1860.

O tem najw. rozporządzeniu zawiadomione zostały wszystkie kontrolujące zwierzchności z dodaniem, że począwszy z 1. listopada 1860 przejść ma wydatek na wojskowe departamenta obrachunkowe z etatu wojskowego na etat zwierzchności kontrolujących, tudzież przynależna manipulacya z kas wojennych na kasy cywilne, a rozpoznawanie tej manipulacyi z wojskowego departamentu rachunkowego na odnoszące się buchhalterye państwa i na kameralną buchhalteryę główną.

Najwyższem postanowieniem z 8. kwietnia r. b. raczył Jego c. k. Apost. Mość rozkazać, by niezawiśle od procederu co do reorganizacyi straży finansowej wewnątrz. zaprowadzono także i nakazano najw. rozporządzeniami z 2. maja 1858 i 5. listopada 1858 urządzenia dla służby urzędów celnych i straży finansowej wzdłuż granicy stykającej się z niemieckiem zjednoczeniem celnem, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

Chwila i porządek, w jakim najw. to postanowienie przyjść ma do wykonania u szczególnych granic cesarstwa, oznaczone będą później i podane do wiadomości powszechnej.

— Wczorajsza *Gazeta wiedeńska* ogłasza na czele swej części urzędowej następujące w całym obrębie monarchyi prawomocne rozporządzenie cesarskie z d. 27. kwietnia 1860.

„Zasięgnąwszy zdania Mych ministrów i wysłuchawszy Moją radę państwa poczytuję za stosowne rozporządzić:

§. 1. Postanowienie §. 29. ogólnego kodexu cywilnego, że cudzoziemcy rozpoczynając przedsiębierstwo przemysłowe, które wymaga stałego osiedlenia w kraju, nabywają tem samem austryackiego obywatelstwa, traci swą moc obowiązującą.

§. 2. Rozporządzenie to ma z d. 1. maja 1860 wejść w wykonanie.

Wiedeń, 27. kwietnia 1860.

Franciszek Józef r. w."

Arcyksiążę Wilhelm r. w., fmp. Hrabia Rechberg r. w. Hrabia Nadasdy r. w. Hrabia Gołuchowski r. w. Baron Thierry r. w. v. Plener r. w. Z najwyższego polecenia: Baron Ransonnet r. w.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Ponieważ zaraza na bydło znowu na Szląsku ustała, przeto c. k. rząd krajowy w Opawie postanowił przyzwolić na spęd bydła rogatego, na przywóz nie wyprawianych skór, bydlęcych rogów, kłów, mięsa i nietopionego łoju wołowego z Morawii. Polskie bydło rogate oglądane przez lekarzy i przeznaczone do opawskiego obwodu na Szląsku, do Morawii i do dalszych krajów koronnych nie może z powodu grasującej jeszcze we lwowskim okręgu administracyjnym zarazy na bydło być transportowane tylko koleją żelazną, a na targi tylko w Bilsku i Opawie gdzie się znajdują komisye do oglądania bydła rogatego.

Hiszpania.

(Sprawa spiskowych. — Wyroki doraźne.)

Madryt, 26. kwietnia. Sądzą tu powszechnie, że dla sądzenia hrabi Montemolin'a i jego brata Don Ferdynanda będzie zwołany senat. Jakie były ostatnie chwile życia Ortegi pisze dziennik *Espana* z Tortosa dnia 16go: Wczoraj widzieli się Elio i Ortega po raz pierwszy od czasu rozłączenia się na gościńcu wiodącym do Ulcedona; obydwa chcieli wysłuchać mszy świętej. Najprzód wprowadzono do kaplicy Ortegę z zachowaniem wszelkich środków ostrożności, a następnie wszedł Elio pod strażą drzwiami przeciwległemi. Ortega przeszedł przez środek kościoła, chcąc uścisnąć dłoń Elia i swego adjutanta Cavera, lecz ci nie zdawali się przychylać z serdecznością. W ostatnich chwilach miał Ortega złożyć ważne zeznania. Spisek przygotowywano już od dawniejszego czasu. Już w roku 1857, kiedy jeszcze minister Nocedal wydał okolnik, że burmistrzami mogą być obierani i zwolennicy wszelkiego stronnictwa, już wtedy zanosiło się na złe, bo wielu karlistów przyszło do władzy. Jeneralny kapitan Katalonii jenerał Dulce złożył teraz z urzędowania znaczną liczbę alkaldów, i w ich miejsce mianował tymczasowe administracye miejskie aż do nowych wyborów. Dalej donoszą, że podpisano już kilka artykułów traktatu pokoju z Marokiem, i że do Tangieru nadesłano prawie już całą kontrybucyę wojenną.

— Dnia 13go kwietnia rozstrzelano w Palencyi pułkownika Epifania Cavrian, który miał udział w powstaniu Karlistów. Syn jego zginął w czasie ucieczki. Dnia 13. zrana przyjechał pułkownik do Palencyi pod eskortą żandarmów, którzy go uwięzili; w południe stawał do indagacyi, o godzinie 2. otrzymał wyrok śmierci, a w godzinę potem stracono go. Przed wyprowadzeniem na plac śmierci spowiadał się, ale oczu nie dał sobie zasłonić.

Anglia.

(Urlopy wysłużonym wojskowym. — Korpus żołnierzy morskich. — Budżet armii. — Łodzie kanonierskie. — Nowy projekt telegrafu do Ameryki. — Wiadomości bieżące. — Posiedzenie z 25. kwietnia. — Dochody i wydatki.)

Londyn. 27. kwietnia. Naczelny dowódzca armii książę Cambridge nakazał wszystkim żołnierzom, co po wysłużonych latach dobrowolnie zaciągają się na nowo, udzielać bez wyjątku trzymiesięcznego urlopu, aby mogli odwiedzieć krewnych i znajomych.

— Oczekiwany od dawna rozkaz admiralicyi, by wzmocnić korpus żołnierzy morskich odszedł wczoraj do Wolwich. Korpus ten będzie liczyć nadal 1000 żołnierza a mianowicie 116 kompanii lekkiej piechoty w sile 14.732 ludzi i 17 kompanii artyleryi w sile 3162.

— Według ogłoszonego już przejrzanego budżetu armii wynosić będą koszta utrzymania wojska w następnym roku administracyjnym 14,842.546 funt. sztr. t. j. o 4.983.249 funt. sztr. więcej niż w roku bieżącym. W ogólną tę sumę wpadają: żołd, koszta biór, zaopatrzenie, potrzebne budowle nowe i utrzymanie w dobrym stanie starych, tudzież wojskowe zakłady wychowawcze i wszystkie pensye. Cała armia angielska składa się z 145.962 żołnierzy, których żołd i zaopatrzenie kosztuje 4,726.000 funt. szt. Milicya kosztuje w ogóle 320.000 funt. szt. a zatem o 240.000 funt. szterl. mniej niż w roku upłynionym, wydatki zaś na korpus ochotników, połączonych z milicyą obliczone są na 68.000 ft. szt. o 20.000 ft. szterl. mniej niż w roku zeszłym. Wzrost wydatków przypada głównie na rubrykę żołdu, zaopatrzenia i budowli.

— Po tylu rozprawach nad zbawiennemi reformami w administracyi floty i armii dowiaduje się obecnie publiczność z niemałem zdziwieniem, że budowane z tak wielkim nakładem pod koniec wojny rosyjskiej parowe łodzie kanonierskie potrzebują znacznej, z wielkiemi kosztami połączonej naprawy. Większą część tych łodzi dostarczyli przedsiębiorcy prywatni, nie bardzo troszczyli się zatem o dobór drzewa i trwałość budowy. „Dzięki tej niesumienności przedsiębiorców a niedbałej kontroli admiralicyi — użala się *Times* — nie posiada Anglia w tej chwili ani jednej przydatnej do służby morskiej kanonierskiej łodzi.“

— Pierwsza niepomyślna próba z podmorskim telegrafem między Ameryką a Europą nie odstrasza nowych przedsiębiorców. W Kanadzie zawiązuje się nowe w tym zamiarze towarzystwo, chce jednak jak pierwotnie było w planie ciągnąć drut na Grenlandyę, Islandyę i wyspy Feröe, bo tym sposobem uzyskałoby się w drodze kilka stacyi lądowych. Przeciw temu planowi występuje Amerykanin Field proponując, by ciągnąć drut bezpośrednio z Irlandyi do Ameryki. Chodzi tylko o to, gdzie zebrać kapitały dla nowego przedsiębiorstwa. Kapitaliści nowojorscy i angielscy nie zechcą narażać się po raz drugi, a sama Anglia nie dostarczy sum potrzebnych.

— Francuski paropływ rządowy zabrał temi dniami z Falmouth 100 beczek angielskich ostryg, aby zapłodnić niemi wybrzeża około Brestu. Wkrótce ma odejść podobno jeszcze większy ładunek do Marsylii.

— Na posiedzeniu *Izby wyższej* z dnia 25. kwietnia wytoczyły się na wniosek *Walpola* obrady komitatowe nad przysłanym z izby wyższej bilem względem praw własności (*Law of property bill*). Bil względem uregulowania stosunków między robotnikami a przedsiębiorcami odsyła zgromadzenie do osobnego wydziału. Bil względem ulepszenia ustawy na korzyść Żydów utrzymał się w komitecie.

— Ogólne dochody Anglii wynosiły w ostatnich 12 miesiącach (do 31. marca r. b.) 71,089.669, a ogólne wydatki 69,502.288 funt. szter.; zatem pozostała przewyżka dochodów w sumie 1,587.379 funt. szt. Kanclerz skarbu miał z dniem 31. marca do dyspozycyi 6,389.520 funt. szt. w angielskim, a 1,603.344 ft. szt. w iryjskim banku gotówką.

Francya.

(Karawana z Algieru do Tymbuktu. — Wiadomości bieżące. — Próby z balistą nowego wynalazku.)

Paryż. 27. kwietnia. *Constitutionnel* rozpisuje się o wielkich korzyściach, jakie powiat nisejski osiągnie pod względem materyalnym z przyłączenia do Francyi. Podatki opłacane teraz w przecięciu w kwocie 48.27 franków od każdego mieszkańca, wynosić będą na przyszłość tylko około 37.12 franków; sieć gościńców będzie uzupełniona i rozszerzona, a ziemiopłody nissejskie przesyłane będą bez żadnej opłaty celnej do Francyi i t. d.

— *Messager du Midi* donosi:

„Jenerał Martimprey i p. Levert, prefekt Algieru, organizują w tej chwili wielką karawanę, która zamierza udać się z Algieru do Tymbuktu. Skarb państwa udzieli znacznej pomocy pieniężnej w tej mierze; ludzie czynni i gorliwi staną na czele tej wyprawy, i wręczone im będą pisma polecające do wszystkich naczelników szczepów Sahary. Jenerał Martimprey i p. Levert, w towarzystwie kilku gumów arabskich i niewielkiego oddziału składającego się z piechoty i jazdy, udadzą się razem z karawaną aż do ostatecznych granic posiadłości francuskich, i zwiedzą miasta Lagbuat i Tugurt. Szlak wytknięty dla karawany jest taki: Wargala, Nadroma, Agagly, Uallen, Ber-Mossagen, Hassy-Tuaber, Hassy-Mussy, Mabruch i Tymbuktu.“

— Bruxelski korespondent jednego z pism niemieckich donosi z pewnego jak zaręcza źródła: „Podniecony pamiętnikiem jenerała Dufour o artyleryi starożytnych i średnich wieków (*Memoire sur l'artillerie des anciens et du moyen age*) powziął Cesarz Napoleon myśl wprowadzić na nowo starożytne działa czyli raczej procy, znane u Rzymian pod nazwami *balistów* i *katapultów*. Od czasu wynalezienia prochu poszły te przybory wojenne w zupełne zapomnienie, lubo niejednokrotnie odzywały się głosy, że dałyby się zastosować do dzisiejszej sztuki wojennej. Szwedzki jenerał Helwig i berliński profesor matematyki Gobert sporządzili wzory dawnych balistów, a p. Follard w przypiskach do wydania Polybiusza pozostawił szeroki opis katapultów. Obecnie polecił Cesarz członkowi akademii, sławnemu archeologowi i matematykowi Vincent zebrać i przełożyć wszystkie w starożytnych dziełach zawarte wzmianki o pomienionych narzędziach wojennych. Porównawszy te wzmianki z powyższemi wzorami i opisami kazał Cesarz sporządzić balistę, która w znaczną odległość może rzucać ciężary o 4 do 5 cetnarach. Zamiast starożytnych pocisków kamiennych kazał użyć umyślnie do tego sporządzonych nabojów z prochu, które dopiero upadając pękają i wybuchają. Można sobie wyobrazić zniszczenie, jakie sprawić musi wybuch 5 cetnarów prochu, rzuconych do warowni lub oszańcowanego obozu. Pierwsze próby, przedsiębrane w Vincenens miały wypaść dość pomyślnie, jak upewniają zewsząd.

Szwajcarya.

(Odpowiedź Austryi na notę rady związkowej.)

Augsburska Gazeta powszechna ogłasza następującą odpowiedź Austryi na notę rady związkowej z dnia 5. kwietnia:

„Wiedeń, 18. kwietnia 1860.

„Panie baronie! W nocie, przesłanej mi bezpośrednio pod dniem 5. b. m., a pozostawionej Tobie w odpisie, pan prezydent szwajcarskiej federacyi, opierając się na protokole akwisgrańskim z dnia 15. listopada 1818, wyraża życzenie, by podpisane na tym dokumencie mocarstwa w jaknajkrótszym czasie zebrały się z reprezentantem Szwajcaryi na konferencye i usunęły trudności, jakie wywołało wcielenie Sabaudyi do Francyi. Mieliśmy już raz zaszczyt wyrazić radzie związkowej, że gotowiśmy się przyczynić, by doprowadzić do porozumienia między Szwajcaryą a podpisanemi na wiedeńskim traktacie mocarstwami i ubezpieczyć dotknięte w tej kwestyi słuszne prawa i widoki.

Żądanie, z jakiem rada związkowa odzywa się szczególniej do mocarstw akwisgrańskiego protokołu, nastręczy im bez wątpienia powód, zastanowić się głębiej nad kwestyą, czy forma konferencyi może nazwać się najlepszą i najpewniejszą drogą, aby sprowadzić porozumienie odpowiednie wszechstronnym życzeniom i nadziejom. Jeżeliby mocarstwa zgodziły się na to w zasadzie i stanęło porozumienie co do punktów podrzędnych, które wypada koniecznie uregulować przed każdem podobnem zebraniem, to z naszej strony uznajemy zupełnie prawo Szwajcaryi, brać w udział w obradach, jest bowiem stroną reklamującą i głównie w tej sprawie dotkniętą. W tym duchu oświadczyliśmy się już w obec mocarstw, co podpisały protokół akwisgrański.

Depeszę tę racz panie baronie odczytać panu prezydentowi szwajcarskiej federacyi i pozostaw mu kopię.

Przyjm i t. d. Hrabia *Rechberg*.“

Włochy.

(Wybory. — Okręta pancerne. — Subskrypcye narodowe. — Zbiegowiska. — Wiadomości bieżące. — Organizacya i administracya wojskowa. — Misya do Konstantynopola.)

Turyn, 24. kwietnia. Nawrotne wybory do parlamentu sardyńskiego rozpoczną się dnia 6. maja, a niemniej jak 73 okręgów wyborczych ma zamianować nowych deputowanych.

— Rząd zamierza nabyć kilka pancernych okrętów dla swej marynarki wojennej; wybrzeży nadmorskich około Genuy i Spezzii mają bronić działa, których strzały przenosić będą przestrzeń ośmiu kilometrów.

— Medyolański dziennik *Pungulo* zapytuje rząd, dla czego rząd nie postępuje zarówno z Lombardyą jak z prowincyami Emilii i podobnie jak w tych prowincyach nie odroczył wprowadzenie piemonckiego kodexu aż do 1. października.

— W tej chwili obiegają w Turynie dwie subskrypcye narodowe, jedna na pokrycie grzywny dziennika *Campanile*, skazanego jak wiadomo za obrazę Cesarza Napoleona, druga na poparcie powstania w Sycylii. *Opinione* umieszcza z tego powodu kilka uwag nagannych.

— Okropne dotąd jeszcze nie ukarane morderstwo, popełnione na brabiu Anviti, omal że nie powtórzyło się ostatniemi czasy na innym parmeńskim oficerze, Roncalli, na którego życie dybało szczególnie pospólstwo. Dopiero w chwili najwyższego niebezpieczeństwa opamiętały się władze, i ocaliły ofiarę, wydalając ją z miasta pierwszym pociągiem kolei żelaznej.

Augsburska Gazeta powszechna pisze o tym wypadku:

„Smutne zajścia w Parmie przypomniały temi czasy na nowo okropne zamordowanie pułkownika Anviti. Były oficer książęcy, imieniem Roncali, musiał przybyć do Parmy zeznawać w śledztwie, jakie z powodu zrabowania jego domu wytoczyła policya. Kilku

nędzników, podobno ci sami, co dopuścili się rabunku, poduszczyli pospólstwo przeciw niemu. Żandarmom i ajentom policyi powiodło się wprawdzie ocalić mu życie, nie uchronili go jednak od dotkliwych zniewag pospólstwa. Władze obroniły go tem jedynie, że zamknęły go do więzienia, gdzie jak upewniają siedzi wiele nieszczęśliwych, których całą winą jest przywiązanie do dawnego rządu. Parma znajduje się w ręku morderców. Faryni zanadto skompromitował się z tymi ludźmi, kiedy używał ich do obalenia rządów księżny, aby się mógł uwolnić od nich bez trudności."

— Intendent prowincyonalny wydał okolnik do burmistrzów, aby wstrzymywali mieszczan od podpisywania takich petycyi do parlamentu, które występują przeciw odstąpieniu Nissy.

— Dla francuskiego wojska wracającego z Lombardyi będzie pod Genuą założony obóz. Zaraz po przeprowadzeniu anexyi w Sabaudyi wsiada wojsko na okręta, ale które teraz stoją jeszcze w Toulonie na kotwicy.

— Garybaldi oświadcza publicznie, że zastrzega dla siebie i dla Piemontu prawo zażądać w czasie zwrócenia Nissy.

— Z **Rzymu** pod dniem 19. kwietnia piszą do *Gazety kolońskiej:* Zaraz w pierwszych dniach swego urzędowania znalazł Lamoricière wielki nieład w administracyi departamentu wojny. Prosił zatem Ojca św., by go raczył uwolnić od nadzoru w administracyi, poczem msgr. Merode został mianowany ministrem wojny. Rozwiązany pułk dragonów ma być organizowany na nowo. Większa część żołnierzy tego pułku zbiegła zeszłego 1 ta, reszta zaś wcielona została do papieskiej żandarmeryi w służbie policyi. Francuzi mają niebawem opuścić Rzym. Między pojedynczymi francuskimi a papieskimi żołnierzami przyszło do zajść ostatniemi dniami. Na Piazza-Torr Sanguinea pchnął papieski kanonier tak niebezpiecznie pałaszem francuskiego infanterzystę, że umarł z odniesionej rany.

— Ormieński biskup unicki w klasztorze San Guiseppo Edward Chyritz wyjeżdża w towarzystwie jednego z swych mnichów w misyi do Carogrodu.

Niemce.

(Obrady w izbach.)

Berlin, 24. kwietnia. Izba pierwsza obradowała wczoraj nad raportem komisyi o wniosku księcia Radziwiłła względem stosunków kredytu wiejskiego w Wielkiem Księstwie Poznańskiem. Komisya przedłożyła następujący wniosek:

„Zważywszy, że istniejące w Wielkiem Księstwie Poznańskiem instytucye wiejskie nieodpowiadają co do kredytu realnego potrzebom właścicieli dóbr, należących do dawnego towarzystwa kredytowego, jak również ze względu na to, że Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych przyrzekł rozważyć wnioski, jakieby podało poznańskie towarzystwo kredytowe dla zaradzenia tym potrzebom, zaleca komisya izby pierwszej, ażeby wniosek księcia Radziwiłła oddała pod rozwagę królewskiemu rządowi."

Minister hrabia *Schwerin* przedstawiał izbie, że tu nie idzie bynajmniej o naruszenie praw dawniejszych stanów poznańskich, i nie jest to wcale wina rządu, że dotąd nie nastąpiło połączenie dawniejszego i nowego instytutu kredytowego. Dopiero po długich naradach zezwolił rząd na zakładanie nowych instytutów wiejskich; ale jeśli przedłożenie tego wniosku rządowi może się przyczynić do dalszego rozwinięcia tej zasady, w takim razie nie sprzeciwia on się temu wcale.

W końcu przyjęła izba jednogłośnie wniosek komisyi.

Nassau. Izba druga uchwaliła odradzać rządowi zawarcie konkordatu.

Szwecya.

(Koronacya Króla zapowiedziana. — Medal koronacyjny. — Fortyfikowanie Sztokholmu.)

Sztokholm, 20. kwietnia. Przedłożoną przez wszystkie cztery stany mocyę względem wyprawienia deputacyi na koronacyę do Drontheim, odesłano bez dyskusyi do wydziału państwa. — Medal wybity na rozkaz Króla w 3200 egzemplarzach w wartości po 1 dukacie, który ma być rozdawany dnia 3. maja w dzień koronacyi, ma na prawej stronie popiersie Króla w ubiorze koronacyjnym z koroną i napisem (w języku szwedzkim) Karol XV., Król Szwecyi, Norwegii, Gotów i Wendów, koronowany roku 1860, a na odwrotnej stronie, w wieńcu wawrzynowym godło królewskie: „Prawem państwo stoi."

— Stan mieszczański i włościański nie przyzwolił sum, których żądał rząd na ufortyfikowanie Sztokholmu. Ponieważ przeciw temu głosuje także niejaka część szlachty, więc nie ma nadziei, ażeby i w wzmocnionym wydziale nastąpiło przyzwolenie.

Księstwa Naddunajskie.

(Sprawa konzula francuskiego w Serbii zagodzona. — Uniwersytet serbski.)

Z **Belgradu** nadeszła wiadomość, że za pośrednictwem angielskiego konzula jeneralnego zawiązał francuski konzul jeneralny wicehrabia de Valat napowrót zerwane stosunki dyplomatyczne z rządem serbskim. Przyczyną nieporozumienia było jak wiadomo to, że następca tronu książę Michał wymówił panu Valat wstęp do swego domu.

— Rosyjskiej *Gazecie petersburskiej* donoszą o różnych reformach, jakie zamierza przeprowadzić książę Miłosz. W Belgradzie ma powstać uniwersytet serbski, na którym uczeni wszystkich krajów słowiańskich mogą zajmować katedry nauczycielskie. Według tego samego dziennika dotknął Bośnię wielki niedostatek. Dla ulżenia niedoli mieszkańców rozpisano subskrypcye w Petersburgu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 1. maja. Jego c. k. apost. Mość raczył mianować najłaskawiej nadzwyczajnymi doczesnymi radcami państwa dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem: WW. *Maurycego Kraińskiego*, *Stanisława Starowiejskiego-Bibersteina* i Dr. *Teodora Polańskiego*, adwokata krajowego; a dla księstwa Bukowiny: W. *Mikołaja* barona *Petrino*.

Peszt, 30. kwietnia. Uroczystość żałobna za duszę Szechenyego skończyła się dziś o ½ do 12tej. Cała ludność brała w niej udział. Sklepy były pozamykane, domy ozdobione żałobnemi chorągwiami. W ulicy „Waiznergasse" i na rynku zebrało się do 10.000 ludzi. Cała uroczystość przeszła bez zakłócenia spokojności.

Paryż, 30. kwietnia. *Monitor* podaje rezultat głosowania w Sabaudyi: zapisanych było 135.449, z tych głosowało 130.553 *Tak* a 285 *Nie*.

Depesza z Madrytu donosi, że hrabia Montemolin chce uznać Królowę. Traktat pokoju z Marokiem podpisany został 26. kwietnia z zachowaniem preliminaryów. Marszałek O'Donnell miał 29. przyjechać do Aranjuez.

Londyn, 1. maja. Na dzisiejszem nocnem posiedzeniu *izby wyższej* odpowiedział sekretarz ministerstwa spraw zewnętrznych lord *Wodehouse* na interpelacyę lorda Clanricarde, że konferencya do uregulowania kwestyi sabaudzkiej jest w projekcie, ale nie rozstrzygnęło się jeszcze, czy przyjdzie do skutku, ani też gdzie i kiedy.

Wczorajsza *Morning Post* podaje depeszę telegraficzną z Paryża z doniesieniem, że Garybaldi odjechał z całym swoim sztabem jeneralnym do Sycylii. — *Morning Herald* odradza Anglii uczestnictwo w konferencyach.

Turyn, 29. kwietnia. Jak donosi *Unione*, złożył Garybaldi swój mandat w charakterze reprezentanta Nissy w parlamencie. — Hrabia Cavour zwiedzał zakłady marynarki w Spezyi i Genuy i napomknął przy tej sposobności, że marynarka sardyńska stanie wkrótce na stopie odpowiedniej dzisiejszym stosunkom włoskim. — Senat przyjął wniosek względem odroczenia promulgacyi nowych kodexów sardyńskich w prowincyach emiliańskich. — Gubernator Brescii Depretis podał się do dymisyi. — Wielkie śniegi na górze Cenis wstrzymały odwrót Francuzów.

Berlin, 30. kwietnia. Izba pierwsza odrzuciła na dzisiejszem posiedzeniu 119 głosami przeciw 40 §. 3. projektu względem podatku gruntowego, t. j. zasadę zrównania podatku gruntowego we wszystkich prowincyach. Dyskusya nad podatkiem domowym rozpocznie się jutro.

Konstantynopol, 30. kwietnia wieczór. *Journal de Constantinople* zbija urzędownie wiadomość podaną w *Gazzetta di Genova*, i dodaje, że Piemont nie przedsiębrał żadnych kroków, by wyjednać u Porty uznanie anexyi. — Książę Brabantu odpływa w tej chwili paropływem angielskim do Wenecyi.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. maja.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Ożarowski Konst., z Lackiego. — Hr. Mier Felix, z Radziechowa. — Wolański Erazm, z Czarnokoniec. — Sobolewski Ant., z Draganówki. — Hr. Dunin Suligistowski, z Głęboki. — Radziejowski Edw., z Ditkowiec. — Rozwadowski Erazm, z Hładek. — Urbański Rudolf, z Dobrosina. — Bielscy Stan. i Jul, z Rychcic. Dembowski Zyg, z Polski. — Garapich Wład., z Cebrowa. — Waygart Wal., adwokat krajowy, z Przemyśla. — Niezabitowski Lud, c. k. porucznik, z Przeworska.

Hotel europejski: Dworski Alex. adw. krajowy, z Przemyśla. — Papara Henr., z Zobowmostów. — Jego Exc. IK. biskup Hackmann Eugen., z Czerniowiec. — Hr. Lanckoroński Teod., z Poddubiec

Hotel Langa: Kuleczyński i Buchta, c. k. podporucznicy, ze Stryja.

Hotel angielski: Gonata Konst., z Besarabii.

Pod kolej żelazną: Tschörch Fryd., c. k. komisarz obw., z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. maja.

PP. Kamieniecki Mik., c. k. major, do Sanoka. — Konniez Kajetan, c. k. porucznik, do Tarnopola. — Górka Paweł, c. k. notaryusz, do Rawy. — Znamirowski Stan., do Bełzca — Morawski Konst., do Pohorzec. — Nowosielecki Zenon, do Kniażyc. — Rubczyński Alf., do Stanina. — Wasilko Baz., do Słobodzia. — Papara Henr., do Zubówmostów. — Kaczkowski Ign., do Sambora. — Kołaczkowski Miecz., do Axmanic. — Kołaczkowski Adam, i Radziejowski Edw., do Wiednia. — Urbański Rudolf, do Dobrosina. — Majewski Jan, do Komarna. — Obertyński Leop., do Stronibab. — Stopczyński Franc, do Romanowa. — Kalinowitz, c. k. major, do Tarnopola.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	330 33	+ 9 2°	87 8	południowy	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	329.73	+ 15 3°	52 1	"	"	"
10. god. wiecz.	328 84	+ 9 6°	71.3	"	"	"

TEATR.

Dziś w teatrze niemieckim: **„Ein Hausmeister aus der Vorstadt“** komedya w 3 aktach ze spiewami.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 2. maja.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 80 10 Metaliki po 5% za 100 zł. 70 20; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 865.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 191.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 113 —. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 131 25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.23, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 2. maja.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	14	6	20
Dukat cesarski	„ „	6	16	6	22
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	61	10	77
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	6	2	10
Talar pruski	„ „	1	96	2	—
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—		—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	18	84	80
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	63	72	38
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	30	79	93

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 2 maja	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr.	84	25
„ przedał „ „ 100 po . . .	84	75
„ dawał „ „ 100 . . .	—	—
„ żądał „ „ 100 . . .	—	—
Wartość kupona od 100 złr. . . .	1	41 1/6

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 30. kwietnia 1860.

Stan czynny.

Gotowizna . . . złr. 73.927 kr. 21 den. —

Papiery publiczne:
- a) nieulegające kursowi i płatne za okazaniem . . . „ 555 „ 50 „ 5/10
- b) „ „ z terminem najdłuższym sześciu miesięcy . . . „ 447.900 „ — „ —
- c) sprzedajne po kursie . . . „ 289.655 „ — „ —

Zastawy: kwoty udzielone na papiery i monety z terminem najdłuższym dni 90 . . . „ 315.597 „ — „ —

Weksle: których termina nie nadeszły „ „ „ „ . . . „ 59.786 „ 56 „ —

Pożyczki hypot.:
- a) ziemskie . . . „ 1,884.589 „ 56 „ —
- b) miejskie . . . „ 806.552 „ 18 „ —

Rachunek różnych osób: drobne należytości i niedobory . . . złr. 62.275 kr. 89 den. —

Stan bierny.

Wkładki na książeczki: było z końcem zeszłego miesiąca . . . złr. 3,560.374 kr. 75 d. —
w m. b. włożyło 688 stron . złr. 72.904 kr. 91 d. —
„ „ „ wypłacono 566 stronom „ 79.948 „ 78 „ —
Przewyżka zwróceń . . . złr. 7.043 kr. 87 „ — złr. 3,553.330 „ 88 „ —

Zakłady publiczne na rachunkach ciągłych mają . . . 71 249 „ 79 „ 5

Ogóły . . . złr. 3,940.838 kr. 90 d. 5/10 złr. 3,624.580 kr. 67 den. —

Odjąwszy sumę mniejszą od większej . . . „ 3,624.580 „ 67 „ —

Przewyżka surowa stanu czynnego stanowiąca fundusz do rozliczenia się w końcu roku ze stronami z należnych im prowizyi . . . „ 316.258 „ 23 „ 5/10

Lwów, dnia 30. kwietnia 1860.

Z Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

KRONIKA.

Wykaz

przedsięwziętego w miesiącu kwietniu 1860, przez dozorców targowicy u tutejszych piekarzy ważenia i rewizyi pieczywa.

Imiona i nazwiska	Miejsce sprzedaży	pieczywo zbytkowe c.	łut.	bułki c.	łut.	chleb biały pszenny c.	łut.	chleb biały żytni c.	łut.	chleb razowy pszenny c.	łut.	chleb razowy żytni c.	łut.
		Waluta nizszo-austryacka											
Klemens Beek	139	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Hipolit Daszkiewicz	84	1	1 3/4	1	3	1	4 1/4	1	5 1/2	1	12 1/2	1	13
Józef Friederich	54	1	2	1	3 1/2	1	4 1/2	1	5	·	·	·	·
Maciej Gołębiowski	85	1	2	1	3 1/4	1	4 1/2	1	5 1/2	·	·	·	·
Krzysztof Hillich	46	1	1 3/4	1	2 3/4	1	4	1	5	·	·	·	·
Walentyn Hillich	178 (miasto)	1	2	1	3	1	4 1/4	1	5 1/2	·	·	·	·
Edward Krömer	298	1	2	1	3	·	·	1	6 1/2	·	·	·	·
Jan Kozyrski	288	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Jan Müller	52	1	1 3/4	1	2 3/4	1	4	1	5	·	·	·	·
Marcin Müller	15	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Józef Müller	K. plac	1	1 3/4	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Łukasz Mrazek	60 m.	1	1 3/4	1	3	·	·	·	·	·	·	·	·
Michał M·ryanek	123 m.	1	1 3/4	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Jan Schulz	93	1	1 1/4	1	2 1/2	1	4	1	5	·	·	·	·
Piotr Wojcicki	199 (miasto)	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Józef Włoszyński	18	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Jan Zehetgruber	48	1	2	1	3 1/4	1	4 1/2	1	5 1/2	·	·	·	·
Franciszka Rappel	14 1/4	1	2	1	3 1/4	1	4 1/2	1	5 1/2	·	·	·	·
Michał Harasymowicz	342 m.	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Mojżesz Mensch	328 m.	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Karol Hanak	446 1/4	1	2	1	3	1	4 1/2	1	5 1/4	·	·	·	·
Wacław Merwarth	136 2/4	1	1 3/4	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Franciszek Smoliński	108 2/4	1	1 3/4	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Ferdynand Zehetgruber	235 2/4	1	2	1	3	1	4	1	5	·	·	·	·
Izak Alten	134 3/4	1	2	1	3	1	4 1/4	1	5 1/2	·	·	·	·
Jeremiasz Offe	135 3/4	1	2	1	3 1/4	1	4 1/2	1	5 1/2	·	·	·	·
Robert Doms	141 m.	·	·	·	·	·	·	1	6 1/4	·	·	·	·
Józef S·redkowski	48 m	1	2	1	3 1/4	1	4	1	5 1/2	·	·	·	·
Józef Fischer	74 m.	1	1 3/4	1	2 1/2	1	4	1	5	1	12	1	13
Józef Czizek	K. plac	1	2	1	3 1/4	1	4 1/4	1	5 1/2	·	·	·	·
Suma		29	55 1/4	29	87 1/2	27	112 1/4	29	152 1/2	2	24 1/2	2	26
przeciętne: kwiecień 1860		1	2	1	3	1	4	1	5 1/4	1	12	1	13
przeciętne: marzec 1860		1	2	1	3	1	4 1/7	1	5 1/4	1	11	1	12 1/2
a zatem w podnoszeniu się		·	·	·	·	·	1/7	·	·	·	3/4	·	1/2
a zatem w spadaniu		·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·

Wykaz

przedsięwziętego w miesiącu kwietniu 1860, przez dozorców targowicy u obcych piekarzy ważenia i rewizyi pieczywa.

Nazwiska i imiona	Miejsce sprzedaży	wiejski chleb kolonistów c.	łut.	chleb domowy żółkiewski c.	łut.	chleb domowy kulikowski c.	łut.	wiejski chleb razowy c.	łut.	Uwaga.
		Waluta niższo-austryacka								
Jocher Ignacy	Bernardyński plac	1	8 1/2	·	·	·	·	·	·	
Wagmann Filip	Bernardyński plac	1	8 1/4	·	·	·	·	·	·	
Wolf Jakób	Bernardyński plac	1	9	·	·	·	·	·	·	
Wagmann Adam	Bernardyński plac	1	8 1/4	·	·	·	·	·	·	
Badner Nachmann	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 1/2	·	·	·	·	
Lebwohl Jakób	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6	·	·	·	·	
Lebwohl Meilech	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	7	·	·	·	·	
Lebwohl Izak	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 3/5	·	·	·	·	
Star Chane	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 1/2	·	·	·	·	
Frim Ziper	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 1/2	·	·	·	·	
Stein Leib	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6	·	·	·	·	
Stein Laje	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 2/5	·	·	·	·	
Missmer Izak	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 1/3	·	·	·	·	
Herbst Rifke	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 3/5	·	·	·	·	
Grater Leib	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	6 1/6	·	·	·	·	
Fein Samuel	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	9	·	·	·	·	
Fein Mariem	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	9	·	·	·	·	
Umschweif Benjamin	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	1	7	·	·	·	·	
Bloch Elle	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	9	·	·	
Götzel Götzel	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	9	·	·	
Klar Markus	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	9 2/5	·	·	
Bierbach Mojżesz	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	8	·	·	
Wildmann Salamon	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	8	·	·	
Wieder Ettel	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	8 2/3	·	·	
Fisch Beile	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	8 1/5	·	·	
Hermann Chane	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	10	·	·	
Hofer Markus	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	10 1/3	·	·	
Kalt Rifke	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	7	·	·	
Charatan Abraham	Na krakowskiej targowicy drew	·	·	·	·	1	7 2/5	·	·	
Rosen Heine		·	·	·	·	·	·	1	10 1/2	
Baran Marya		·	·	·	·	·	·	1	12	
Fitak Marcin		·	·	·	·	·	·	1	11 1/3	
Haczek Jan		·	·	·	·	·	·	1	12 3/5	
Kozak Szymon		·	·	·	·	·	·	1	10	
Suma		4	34	14	95 3/5	11	95	5	56 2/5	
przeciętne: kwiecień 1860		1	8 1/2	1	6 1/2	1	8 1/2	1	11 1/4	
przeciętne: marzec 1860		1	8 1/3	1	6 2/5	1	8 1/3	1	11	
a zatem w podnoszeniu się		·	1/6	·	1/10	·	1/6	·	1/4	
a zatem w spadaniu		·	·	·	·	·	·	·	·	

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.